

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu ve věcech volebních, ve věcech místního a krajského referenda a ve věcech politických stran a politických hnutí složeném z předsedy senátu Tomáše Langáška, soudkyně zpravodajky Michaely Bejčkové a soudců Radana Malíka, Petra Mikeše, Pavla Molka, Milana Podhrázkého a Ivo Pospíšila v právní věci navrhovatelky: **vláda**, sídlem nábreží Edvarda Beneše 4, Praha 1, za kterou jedná Mgr. et Mgr. Tomáš Jirovec, ředitel odboru voleb, adresa pro doručování: Ministerstvo vnitra, náměstí Hrdinů 3, Praha 4, a účastníka řízení: politické hnutí **PRO! Ústecký kraj**, IČO 04756339, sídlem Spořická 4751, Chomutov, o návrhu na pozastavení činnosti politické strany nebo politického hnutí

t a k t o :

- I. Činnost politického hnutí PRO! Ústecký kraj **se pozastavuje**.
- II. Navrhovatelce **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Dne 27. listopadu 2023 podala navrhovatelka u Nejvyššího správního soudu návrh na pozastavení činnosti politického hnutí PRO! Ústecký kraj podle § 15 odst. 1 zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích (dále jen „zákon o politických stranách“). Návrh odůvodnila tím, že politické hnutí nepředložilo výroční finanční zprávy za roky 2021 a 2022, a to přesto, že je Úřad pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí opakovaně shledal vinným ze spáchání přestupku podle § 19j odst. 2 zákona o politických stranách. Navrhovatelka odkázala na rozhodnutí úřadu ze dne 7. února 2023, čj. UDH-00521/2022, a na jeho příkaz ze dne 23. června 2023, čj. UDH-01613/2023.

[2] Politické hnutí, ač Nejvyšším správním soudem vyzváno, se k návrhu ve stanovené lhůtě nevyjádřilo.

[3] Nejvyšší správní soud rozhodl s předpokládaným souhlasem účastníků řízení bez nařízení jednání podle § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“).

[4] Podle § 4 písm. a) zákona o politických stranách nemohou vznikat a vyvíjet činnost strany a hnutí, které porušují ústavu a zákony nebo jejichž cílem je odstranění demokratických základů státu. Z § 19h odst. 1 zákona o politických stranách vyplývá povinnost stran a hnutí předložit každoročně do 1. dubna úřadu výroční finanční zprávu. Podle § 14 odst. 1 zákona o politických stranách může být činnost strany a hnutí rozhodnutím soudu pozastavena, jestliže je jejich činnost v rozporu mimo jiné s § 19h tohoto zákona.

[5] Ustanovení § 15 odst. 1 zákona o politických stranách zakládá příslušnost Nejvyššího správního soudu rozhodovat o rozpuštění strany a hnutí, pozastavení činnosti strany a hnutí a o znovuoobnovení jejich činnosti. Návrh podá vláda; pokud tak neučiní do 30 dnů od doručení podnětu, může návrh podat prezident republiky. O návrhu na rozpuštění politické strany nebo politického hnutí, pozastavení nebo znovuoobnovení jejich činnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu pátého soudního řádu správního.

[6] Z obsahu spisu Nejvyšší správní soud ověřil tvrzení navrhovatelky a konstatuje, že rozhodnutím ze dne 7. února 2023, čj. UDH-00521/2022, bylo politické hnutí shledáno vinným ze spáchání přestupku podle § 19j odst. 2 písm. d) zákona o politických stranách, neboť nepředložilo výroční finanční zprávu za rok 2021, a příkazem ze dne 23. června 2023, čj. UDH-01613/2023, bylo politické hnutí shledáno vinným ze spáchání přestupku podle téhož ustanovení zákona o politických stranách, neboť nepředložilo výroční finanční zprávu za rok 2022. Z podnětu úřadu k pozastavení činnosti politických stran a politických hnutí ze dne 29. srpna 2023, čj. UDH-01855/2023, vyplývá, že politické hnutí tento stav nenapravilo (dodatečně nesplnilo povinnost předložit výroční finanční zprávy) ani po opakovaném pravomocném uložení správního trestu.

[7] Nejvyšší správní soud neobdržel informace, že by se tento skutkový stav do dne vydání rozsudku změnil (§ 96 s. ř. s.).

[8] Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že podaný návrh je důvodný. Z údajů obsažených ve spise je zřejmé, že politické hnutí nesplnilo zákonem uložené povinnosti, jelikož ani v zákonem stanoveném termínu, ani později nepředložilo úřadu výroční finanční zprávy za roky 2021 a 2022. Politické hnutí tak opakovaně nesplnilo zákonnou povinnost stanovenou v § 19h zákona o politických stranách; nesplnění této povinnosti přitom představuje zvláštní a samostatný důvod, pro který může Nejvyšší správní soud rozhodnout o pozastavení činnosti strany nebo hnutí.

[9] Ze smyslu § 14 odst. 1 zákona o politických stranách je zřejmé, že je opodstatněné pozastavit činnost politické strany (hnutí) pro porušení § 19h zákona o politických stranách,

pokud politická strana (hnutí) nepředložila výroční finanční zprávu a stalo se tak opakovaně. Nejvyšší správní soud při svém rozhodování vycházel i z nálezu Ústavního soudu ze dne 18. října 1995, sp. zn. Pl. ÚS 26/94, N 62/4 SbNU 113, vyhlášeného pod č. 296/1995 Sb. Podle tohoto nálezu nemohou vyvíjet činnost takové strany a hnutí, které trvale porušují zákon (tedy nikoli takové, které zákon porušily jednorázově, nýbrž jej porušují setrvale – viz § 4 zákona), neboť tímto opakovaným porušováním zákonů ohrožují demokratické základy státu.

[10] Smyslem pozastavení činnosti politické strany (hnutí) je vytvořit právní rámec pro nápravu vadného stavu, a pokud k této nápravě ve stanovené lhůtě nedojde, pro podání návrhu na rozpuštění politické strany (hnutí). Podle § 14 odst. 2 zákona o politických stranách totiž mohou strany a hnutí při pozastavení činnosti činit jen úkony zaměřené na odstranění stavu, který byl důvodem k rozhodnutí soudu o pozastavení jejich činnosti, a to nejdéle po dobu jednoho roku. Trvají-li i nadále skutečnosti, pro které byla činnost strany (hnutí) pozastavena, podají orgány uvedené v § 15 zákona o politických stranách návrh na rozpuštění strany nebo hnutí. Podle § 14 odst. 3 tohoto zákona platí, že pokud bude ve stanovené lhůtě odstraněn stav, který byl důvodem pro pozastavení činnosti strany (hnutí), považuje se činnost strany (hnutí) za řádně obnovenou dnem, kterým byla stanovená povinnost uznána za splněnou příslušným orgánem (k tomu viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. srpna 2007, čj. Obn 1/2006-11, č. 1386/2007 Sb. NSS). Ačkoli tedy soud rozhodl o pozastavení činnosti politického hnutí, nic hnutí nebrání v tom, aby bezprostředně po dodatečném splnění zákonných povinností pokračovalo ve své činnosti v plném rozsahu.

[11] Výrok o nákladech řízení se opírá o § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. Procesně úspěšné navrhovatelce, která by jinak měla na náhradu nákladů právo, nevznikly v souvislosti s řízením před Nejvyšším správním soudem náklady nad rámec její běžné činnosti, ze spisu ani jiné nevyplývají, proto jí soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky podle soudního řádu správního přípustné, vyjma obnovy řízení (§ 111 až § 119 s. ř. s.).

Politické hnutí **je oprávněno** podat návrh podle článku 87 odst. 1 písm. j) Ústavy České republiky, jestliže tvrdí, že rozhodnutí o pozastavení jeho činnosti není ve shodě s ústavními nebo jinými zákony. Návrh lze podat ve lhůtě třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k Ústavnímu soudu, podání návrhu má odkladný účinek (§ 73 a § 79 odst. 1 věta druhá zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu).

V Brně dne 10. ledna 2024

Tomáš Langášek
předseda senátu